

Motion till riksdagen 2017/18:1839

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Främjandeförbud och åtgärder mot kommersiell förmedling av alkohol

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa ett heltäckande främjandeförbud mot distanshandel med alkohol och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva frågan om att införa restriktioner mot kommersiell förmedling som riskerar att underminera detaljhandelsmonopolets rättsliga ställning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Systembolagets monopolställning har stor betydelse för den svenska folkhälsan. En ny forskarrapport från Stockwell redovisar mycket allvarliga siffror över vad som skulle hända om Sverige skulle överge detaljhandelsmonopolet och att alkohol därmed skulle säljas i dagligvaruhandeln.

Misshandelsfallen skulle öka med 29 000 fall per år. Rattfyllerifallen skulle öka med 8 000 per år. Antalet alkoholrelaterade inläggningar på sjukhus skulle öka med 30 procent om tillgängligheten skulle öka. De alkoholrelaterade dödsfallen skulle öka med 1 400 per år och självmorden med 42 procent.

Folkhälsomyndigheten har tidigare gjort beräkningar där de kommit fram till en ökning med 16 miljoner fler sjukskrivningsdagar varje år om detaljhandelsmonopolet avskaffas. För övrigt bekräftar Stockwell till stor del Folkhälsomyndighetens tidigare beräkningar.

För att inte denna negativa utveckling ska inträffa behöver regeringen aktivt arbeta med att upprätthålla och slå vakt om ett väl fungerande detaljhandelsmonopol i vårt land.

Ett av de största hoten är den växande distanshandeln av alkohol där ett mindre antal aktörer börjat etablera nya sätt för att kringgå den nuvarande lagstiftningen. För att komma åt detta kryphål har regeringen föreslagit ett förbud för säljaren att ordna

transporten till och i Sverige och att köparen själv måste anlita en transportör som ska vara oberoende av säljaren. Köparen blir därmed ansvarig för att alkoholskatten betalas, till skillnad från den nuvarande situationen.

Dessa förslag är viktiga men en komplettering med två helt avgörande delar måste övervägas. Det ena är ett förbud mot främjande av kommersiell försäljning som föreslogs av Alkoholleveransutredningen 2014. Utan ett sådant förbud är kommersiella aktörer i Sverige obehindrade att förmedla och främja försäljningen av alkohol på distans. Därigenom äventyras detaljhandelsmonopolet från en EU-rättslig synvinkel. Ett heltäckande främjandeförbud för distanshandel med alkohol, inklusive utländska säljare, måste snarast införas i Sverige.

Den andra delen handlar om att rätten till införsel och privatimport av alkohol inte får ge upphov till försäljningsverksamhet utanför monopolet. Alkoholagsutredningen föreslog år 2009 restriktioner mot kommersiell förmedling. Avsaknaden av sådana restriktioner främjar framväxten av olika typer av affärsverksamheter som riskerar att underminera detaljhandelsmonopolets rättsliga ställning. Redan idag ser vi dessa affärsmodeller som fortlöpande levererar alkohol i matkassar hem till kunder.

Lars-Axel Nordell (KD)